

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVASIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

Qo‘lyozma huquqida
UDK: 336.22:336.14-047.72(575.1)

BABAYEV SHAVKAT BAYRAMOVICH

**BYUDJET TIZIMIGA JISMONIY SHAXSLARDAN
UNDIRILADIGAN SOLIQ TUSHUMLARINI PROGNOZ QILISHNING
METODOLOGIK MASALALARI**

08.00.07 – «Moliya, pul muomalasi va kredit»

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) ilmiy darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTASIYA

**Ilmiy maslahatchi: Xudoyqulov Sadirdin Karimovich,
*iqtisodiyot fanlari doktori, professor***

Toshkent shahri-2025 yil

MUNDARIJA

KIRISH.....	3
1-BOB. BYUDJET TIZIMIGA JISMONIY SHAXSLARDAN UNDIRILADIGAN SOLIQLARNI PROGNOZ QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	16
1.1. Byudjet tizimiga jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni prognoz qilishning ilmiy-nazariy asoslari.....	16
1.2. Jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni prognoz qilishning huquqiy asoslari hamda tartibga solishning o'ziga xos xususiyatlari.....	36
1.3. Byudjet tizimiga soliq tushumlarini shakllantirishning zamonaviy mexanizmi hamda rivojlangan xorijiy davlatlar tajribalaridan foydalanish imkoniyatlari.....	52
1-bob bo'yicha xulosa.....	62
2-BOB. JISMONIY SHAXSLARDAN UNDIRILADIGAN SOLIQLARNI AMALDAGI HOLATI.....	65
2.1. § Soliqni prognoz qilish ko'rsatkichlari va uni belgilovchi omillar tahlili.....	65
2.2. § Jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni baholash usullari hamda ularning amaldagi holati.....	88
2.3. § Byudjet tizimiga jismoniy shaxslardan olinadigan soliq tushumlarini prognoz qilishni baholash modellari tahlili.....	107
2-bob bo'yicha xulosa.....	136
3-BOB. JISMONIY SHAXSLARDAN UNDIRILADIGAN SOLIQLARNI PROGNOZ QILISH MEXANIZMLARINI OB'EKTIVLIGINI TA'MINLASH.....	138
3.1. Jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni prognoz qilish mexanizmlarining ishlashini baholash ko'rsatkichlari tizimi.....	138
3.2. Jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni oshirishga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili hamda ularni modellashtirish.....	156
3.3. Hududlar bo'yicha tabaqalashtirilgan soliqlarni byudjetning daromadligiga ta'sirini tahlil etish.....	185
3-bob bo'yicha xulosa.....	190
4-BOB BYUDJET TIZIMIGA JISMONIY SHAXSLARDAN UNDIRILADIGAN SOLIQ TUSHUMLARINI PROGNOZ QILISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	193
4.1. Jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlarni prognoz qilishda tartibga solish orqali soliq vositalaridan foydalanishni analitik imkoniyatlari.....	193
4.2. Hududlarda bozor iqtisodiyotiga asosan soliq bazasini shakllantirish.....	203
4.3. O'zbekiston Respublikasi soliq tizimida soliqlarni prognoz qilishning metodologiyasini ishlab chiqish va uni amaliyotga tadbiq etish holati.....	222
4-bob bo'yicha xulosa.....	240
XULOSA.....	241
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.....	244
ILOVALAR.....	260